

УДК 687.01; 687.14

ДОСЛІДЖЕННЯ ФОРМОУТВОРЕННЯ БАЛЕТНОГО КОСТЮМУ, З МЕТОЮ ПРОЕКТУВАННЯ КОЛЕКЦІЇ СУЧАСНОГО ПОВСЯКДЕННОГО ОДЯГУ

Студ. А.Д. Базилевська-Волошина
Наукові керівники проф. К.Л. Пашкевич
доц. О.О. Слітюк

Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Метою даної роботи є дослідження художньо-композиційних принципів формоутворення балетного костюму з метою дизайн-проектування колекції сучасного повсякденного одягу. Виходячи із зазначеної мети, були поставлені наступні завдання: дослідити еволюційний розвиток та тектоніку балетного костюму, взаємозв'язок моди та театрального мистецтва, визначити основні форми та елементи балетного костюму, конкретизувати вимоги споживача, та на основі отриманих результатів розробити проект колекції сучасного жіночого повсякденного одягу.

Об'єкт та предмет дослідження. Об'єктом даного дослідження є можливість використання художньо-композиційних характеристик балетного костюму при проектуванні побутового одягу. Предметом дослідження є одяг для балету.

Наукова новизна та практичне значення наукових результатів. Розробка підходів до дизайн проектування колекції сучасного повсякденного одягу, заснованих на принципах використання елементів балетного костюму. Практичне значення отриманих результатів полягає в розробці колекції жіночого побутового одягу.

Методи та засоби дослідження: У ході дослідження було використано методи літературно-аналітичний, історіографічний, емпіричний, системно-структурний аналіз.

Результати дослідження: Мода і балет взаємопов'язані. Дизайнери не тільки співпрацюють з театрами, створюючи костюми для артистів балету і декорації, а й черпають натхнення в танці для своїх нових колекцій.

Балетний костюм на перших етапах свого становлення майже не відрізнявся від побутового одягу аристократії. Так в виставах епохи бароко костюм був особливо пишним і нерідко важким. Корінна реформа одягу для балету сталася в ХІХ ст., коли балетмейстер Філіппо Тальоні розробляє для своєї доньки новий балетний костюм, основою якого стала тонка скорочена спідниця-пачка, що отримала назву «шопенка». Сама тоді, в епоху романтизму, в балетному костюмі остаточно закріпився трапецевидний силует легкої, прозорої спідниці [1]. Наступний яскравий поворот в балетному мистецтві припав на першу чверть ХХ ст., якому сприяли феєричні постанови С. Дягілева. В розробці цих костюмів приймали участь такі митці, як Л. Бакст, Н. Реріх, А. Бенуа, І. Білібін. В моду починають проникати елементи балетного костюму. Так званий стиль «балерина» прийшов в моду не сьогодні, він впливає на дизайнерів по всьому світу вже понад півстоліття, а саме з 50-х років ХХ століття. Саме тоді, після закінчення війни, жінкам захотілося бути особливо витонченими і елегантними, а оскільки балет був в моді, його образи перенеслися в повсякденне життя. Також починаючи з другої чверті ХХ ст. Коко Шанель, Ів Сен-Лоран, П'єр Карден, Валентино і багато інших кутюр'є одягали танцівників балетних труп по всьому світу. Відбувається симбіоз моди і балету [2]. Зацікавленість до балетного костюму періодично з'являється в сучасних модних колекціях, наприклад таких дизайнерів, як Карл Лагерфельд, Джон Гальяно, Жан-Поль Готье та ін.

Слід значити, що в сучасному театральному мистецтві традиційно використовують класичні форми балетного костюму, що склалися ще в ХІХ ст. Але завдяки поєднанню кольорів, тканин, декору, доповненню костюма різними елементами, створюється неповний сценічний образ танцівника. Так балетні костюми

**Сучасні матеріали і технології виробництва виробів
широкого вжитку та спеціального призначення**
Текстильний дизайн, дизайн виробів з текстилю, фотовідеодизайн

для виступів можуть бути найрізноманітнішими, це залежить від сюжету вистави і від розподілу танцювальних партій. Разом з тим балетний костюм повинен бути легким і зручним для танцю, не приховувати, а виявляти структуру тіла, не сковувати рухи.

В Київському національному університеті технологій та дизайну ведуться розробки, пов'язанні з проектуванням сценічного балетного костюму, та проводяться дослідження, пов'язані з використанням елементів балетного костюму в дизайн-проекуванні колекцій сучасного повсякденного одягу. На рис. показані варіанти сценічних костюмів, розроблених спеціально для балетних вистав, що проходять в провідних театрах України.

Рисунок - Авторська розробка сценічних костюмів

Аналіз показав, що в балетному костюмі використовують такі види пачки:

- класична пачка, це коротка кругла спідниця, що складається з великої кількості шарів матеріалу, та металевим обручем для жорсткості. Цей традиційний балетний костюм можна побачити в класичних балетних партіях таких як "Лебедине озеро";
- шопенка, це багатошарова повітряна спідниця довжиною в три чверті, виготовлена з м'якого фатину або органзи. Такі пачки можна спостерігати на балеринах, які виконують партії романтичних героїнь.

Верхня частина костюма балерини може являти собою, як розшитий корсет, так і простий купальник на бретельках або з довгими рукавами. Залежно від тематики вистави костюми доповнюються різними особливостями і аксесуарами.

Ще одним різновидом балетного костюма є хітон - одношарова, найчастіше шифонова, спідниця або плаття, використовуються з метою передати ніжність образу (як, наприклад, в балеті "Ромео і Джульєтта").

На основі отриманих результатів проведених досліджень, було розроблено колекцію сучасного жіночого повсякденного одягу. Колекція призначена для жінок молодшого середнього віку, та складається із асортименту повсякденного одягу, а саме суконь, пальт, жакетів, курток спідниць та ін. Було спроектовано 5 блоків, в основу кожного було обрано певну ідею-форми, що визначило стилістичне формотворення блоку та психологічні, фізіологічні, антропометричні, естетичні, конструктивно-технологічні вимоги до костюму.

Висновки: В результаті проведених досліджень було розглянуто еволюційний розвиток формоутворення балетного костюму, досліджено взаємозв'язок моди та театрального мистецтва, визначено основні форми та елементи балетного костюму, розроблено колекцію сучасного жіночого повсякденного одягу, засновану на принципах використання елементів балетного костюму.

Ключові слова: балетний костюм, повсякденний одяг, вимоги до одягу, балетна пачка, шопенка, трапеція.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Абызова Л. И. История хореографического искусства: Отечественный балет XX – начала XXI века: учеб. пособие. СПб.: Композитор, 2012. 304 с.
2. Шарлотта Зелинг. Мода, век модельеров. – Кёнеман, 2000. – с. 655.